

Verslag van de 243ste vergadering van The Dickens Fellowship Haarlem Branch.

In een zachtmoedig Kraantje Lek verzamelden zich 21 leden. De president heet allen welkom; hij spreekt traditioneel van een overweldigende opkomst en kondigt aan dat hij straks een geanimeerd tafelgesprek zal leiden waarin ons een vraag gesteld wordt.

De secretaris meldt dat mevrouw Van Daalen de website heeft vernieuwd en dat in plaats van het veilen van de meegebrachte boeken, het aan de beleefdheid van de leden wordt overgelaten iets te doneren voor de weeshuizen. Hij wijst er nog op dat alle boeken die vandaag worden aangeboden door Dickens zijn gesigineerd; vanmorgen nog.

De penningmeester vertelt ons dat er in Bronkhorst een vacature is ontstaan in het Dickens Museum. Men zoekt een nieuwe directeur. Het is vooralsnog onduidelijk of Dr. De Jong zich heeft teruggetrokken of dat er een zogenaamde putsch heeft plaatsgevonden, maar het broeide daar al langer; zoveel was wel duidelijk. Voor wie nog een zwarte cape in de kast heeft hangen, u weet waar u kunt solliciteren.

De editor had ditmaal andere besognes.

Waarna de president snel verder wil want we hebben vandaag maar liefst twee sprekers. Allereerst spreekt ons medelid de heer Dorrestein en wel over “Dickens and the Railways”. De eerste spoorlijn liep van Liverpool naar Manchester en werd operationeel in 1825. Het succes zat vooral in het gecombineerde vervoer van personen en vracht. De befaamde “Rocket” van Stevenson verscheen pas in 1829 maar vraag niet hoe; het haalde een snelheid van maar liefst 48 kilometer per uur.

De spoorwegen waren een groot succes; veel mensen kochten een kaartje om gewoon mee te kunnen rijden en niet om van A naar B te gaan. Dit succes leidde tot een soort “Railway Mania”. De waarde van spoorweg aandelen steeg in de jaren veertig soms wel met 100%. Spoorweg maatschappijen schoten als de spreekwoordelijke paddenstoelen op maar gingen soms ook failliet met alle gevolgen van dien voor de belegger die snel rijk wilde worden.

Spreker gaat daarna in op de carrière van spoorweg koning George Hudson. Begonnen als de penningmeester van een groep investeerders die een spoorlijn wilden aanleggen tussen York en Leeds, groeide zijn macht snel en helemaal toe hij een samenwerking aanging met Stevenson. Stevenson was de bouwer en techneut, Hudson het financiële genie die overal kleine lijnen opkocht. Later ontstaat er tweespalt tussen beiden.

Dat is in de tijd dat The Times een campagne begon tegen de gekte die de spoorweg aandelen veroorzaakte onder beleggers. Als tegenhanger tegen deze campagne van The Times richtten Bradbury and Evans The Daily News op, met als hoofdredacteur Charles Dickens. Het eerste nummer van deze krant verscheen op 31 januari 1846 en op 9 februari 1846 legde Dickens zijn functie al weer neer en verliet de krant.

Het is in deze periode dat hij Dombey and Son schrijft. Met daarin ook een beschrijving van de ongelooflijk chaos die ontstaat bij de aanleg van de London Birmingham spoorlijn. Die is zo groot dat Miss Tox er zelfs niet meer in slaagt om Staggs’s Gardens terug te vinden.

Het woord Stagg is volgens Dorrestein niet toevallig gekozen want Michael Slater brengt het in verband met aandelen speculanten.

De dood van Carker door een trein, vermoedelijk de boottrein, is ook al niet toevallig denkt Dorrestein want bij de opening van de Liverpool Manchester lijn werd ook al iemand door een trein gegrepen.

Tot slot gaat hij in op het spoorwegongeluk bij Staplehurst waar Dickens een trauma bij opliep waardoor hij de rest van zijn leven altijd erg bang was in treinen. Dit terwijl hij er juist vaak gebruik van moest maken wegens zijn lezingen in het hele land.

Waarna er vragen en opmerkingen zijn.

De president wil graag weten hoe het afliep met Hudson. Spreker zegt dat die failliet ging en naar Calais vertrok. Vandaar heeft hij wel geprobeerd zijn schulden af te lossen en is uiteindelijk geholpen door anderen waardoor hij terug kon keren naar Engeland.

Mevrouw Van Steynen noemt de spoorweg speculaties een piramide spel en mevrouw Van Aalst meent dat dit tot zelfmoord kan leiden.

Volgens mevrouw Vroom kwam de tweespalt tussen Hudson en Stevenson omdat Stevenson spoorwegen wilde bouwen en Hudson alleen aan geld dacht.

De heer De Bruin vraagt of Dickens ook bang was dat bij het Staplehurst ongeluk zijn relatie met Ellen T. zou uitkomen. Spreker denkt van niet want Dickens schreef op persoonlijke titel later nog naar de stationschef om toebehoren van haar naar hem op te sturen.

Dan geeft de president het woord aan een van onze andere leden, de heer Muda. Hij gaat het hebben over wat volgens hem de hoofdsymbolen zijn in *Dombey and Son*. Maar eerst vertelt hij nog een anekdote over een schilder die de Dickens Room kwam opknappen en meende dat Dickens ook een schilder was geweest. Hij wordt nu al enige tijd elke avond door zijn vrouw voorgelezen uit Dickens. Inderdaad, dat zal hem leren.

Muda leest ons de volledige titel van het boek voor: “Dealings with the Firm of Dombey and Son. Wholesale, Retail and Exportation”. Die lange titel had zeker een bedoeling want het duidde een nieuwe maatschappelijke klasse aan, namelijk die van de zakenmannen.

Muda onderscheidt drie hoofdsymbolen in het boek.

Ten eerste: de macht van het geld. *Dombey* is er door geobsedeerd, zelf aan de nog erg jonge Paul vraagt hij wat die denkt dat geld allemaal niet kan doen. Hij maakt alles een kwestie van geld, ook de afspraak met de voedster Polly omschrijft hij geheel als een zakelijk contract en als later in het boek de man van Polly hem aanspreekt vraagt hij meteen hoeveel die wil hebben.

Het tweede symbool is de ontwikkeling van de spoorwegen; maar die vindt spreker al voldoende toegelicht door de heer Dorrestein.

Ten derde is daar de zee. Die komt steeds weer terug in het boek. Het sterkst misschien wel in de sterfscène van Paul. Spreker leest dit voor aan ons. Thackery zei hierover toen hij het had gelezen: “there is no writing against such power, one doesn’t have a chance”.

Hierna leest Muda nog de introductie in het boek van Mr. Feeder BA aan ons voor; in een zeer goede vertaling en gaat verder over het sterven van jonge kinderen in het werk van Dickens. Hierbij valt automatisch de naam van Little Nel. Het is een bekend verhaal dat Daniel O’Connell, na het lezen van de sterfscène de opmerking maakte: “he should not have killed her”. Hiermee sluit spreker af.

Waarna er vragen en opmerkingen zijn.

Mevrouw Vroom merkt op de Dickens wel veel schimpte op het geld van *Dombey* maar er zelf ook wel van hield en de heer Van Steynen citeert een Poolse dichter die eens opmerkte dat een dramatische jeugd staat voor een boeiend leven.

Waarop de president beide sprekers dankt die even benauwd kijken omdat ze menen Het Boek overhandigd te krijgen maar die liggen tegenwoordig bij de secretaris thuis.

Daarna is er de borrel en de boekenverkoop. Deze levert 3 euro op. Ja, ga daar maar eens mee langs een weeshuis. De penningmeester is wel wijzer.

Waarna wij aan tafel gaan

De president merkt op dat we over al die “dealings” van de firma *Dombey* niet al te veel komen te weten. Tevens stelt hij dat Wilkie Collins het een slecht boek vond.

De heer Muda weet te vertellen dat de verkoopcijfers na de dood van Paul terug liepen maar volgens de heer Dorrestein was het keerpunt in het boek het huwelijk van *Dombey* met Edith. Ook Bagstock verdwijnt dan naar de achtergrond. Maar zo stelt hij, Dickens zelf vond het zelf wel een erg goed boek.

De heer Van Steynen heeft het daarna over Victoriaanse empathie.

Volgens de heer Kooiman beschreef Dickens de hiërarchie bijzonder goed. En ook zou de dialoog tussen de twee werelden hem aanspreken. Waarom ook niet.

De heer Van Steynen (alweer) meent dat velen denken dat Dickens een kinderboekenschrijver is, maar *Dombey and Son* kom je niet tegen in een verkorte versie voor kinderen.

Waarop mevrouw Vroom de Engelsen romantischer vindt dan de Fransen.

Dit stimuleert de secretaris iets te zeggen over de urbanisatie die in *Dombey and Son* zo passend wordt verwoord in de beschrijving van de voorbijgangers die langs het huis van Harriet Carker komen.

Waarna het gesprek verder gaat over de lengte van een reis naar Lausanne in de tijd van Dickens. Het eerste gedeelte zou snel genoeg gaan, de trein vervoerde je naar de boot. Maar vanaf de boot ging het vreselijk langzaam. Postkoetsen, trekschuiten, etc. Hierop vraagt iemand zich hardop af of er ook trekschuiten in Zwitserland waren en of het nachtleven van Lausanne tegen zou vallen.

De heer De Bruin meent dat Dickens een genie was en dat Dombey and Son de opmaat vormde tot David Copperfield. Ook werden volgens hem de vrouwen meer substantieel. Mevrouw De Bruin zat er bij dus hij zal het wel figuurlijk bedoeld hebben.

Het tafelgesprek gaat dan verder over volksgezang en lijden en de connectie daartussen, natuurlijk over Dickens.

Waarop de president de bijeenkomst besluit met de mededeling dat de trekschuit richting Haarlem zo vertrekt en dat het dus afrekenen is geblazen.

London Calling:

De secretaris toog naar Londen want er werd weer eens vergaderd door de Council. Opnieuw in de catacomben van Little Dorrit's Church in Southwark. De sfeer was ditmaal gemoedelijk maar het kan ook niet altijd feest zijn. Waar ging het over: wel allereerst natuurlijk over die stoel en schrijftafel van Dickens die een triomfantelijk terugkeer naar het Dickens Museum gaan maken. Inderdaad, een terugkeer, want ze stonden er jarenlang: in bruikleen gegeven door Christopher Dickens. Na diens overlijden haalde zijn weduwe ze weg om ter verkoop aan te bieden. Maar deze eigenaren wilden er nu ook vanaf. Ook de Fellowship heeft meebetaald; 10.000 ponden wel te verstaan. Het is maar dat u weet waar uw geld blijft.

Was er meer te doen? Jawel. De drie vrouw sterke delegatie uit Carrara wist moeiteloos de 2017 Annual Conference binnen te halen door New York een straatlengte achter zich te laten. Het marmer trekt, de scheve toren van Pisa roept. Voor 2018 is New South Wales kandidaat. Op de AGM in Bristol zal bekend worden gemaakt dat Dr. Tony Williams de nieuwe president van de internationale Dickens Fellowship wordt. Tony Williams heeft tweemaal een lezing voor ons gehouden en wel in 2002 en 2012. Beide keren met de Kerst. Ik zag hem vanuit een ooghoek al weer naar mij kijken.

Leden

Vergeten te vermelden in het vorige verslag (druk, veel aan het hoofd, drank, general conviviality, wie zal het zeggen) is het feit dat met de Kerstbijeenkomst twee nieuwe leden zijn toegetreden: de heren Van Genugten en Martens. Wat de vragen inhielden, laat staan de antwoorden, geen idee. Maar ongetwijfeld niets met Dickens te maken. Daarentegen heeft de heer Van der Zwart opgezegd. "Two up, one down", zou the Duke of Cornwall zeggen.